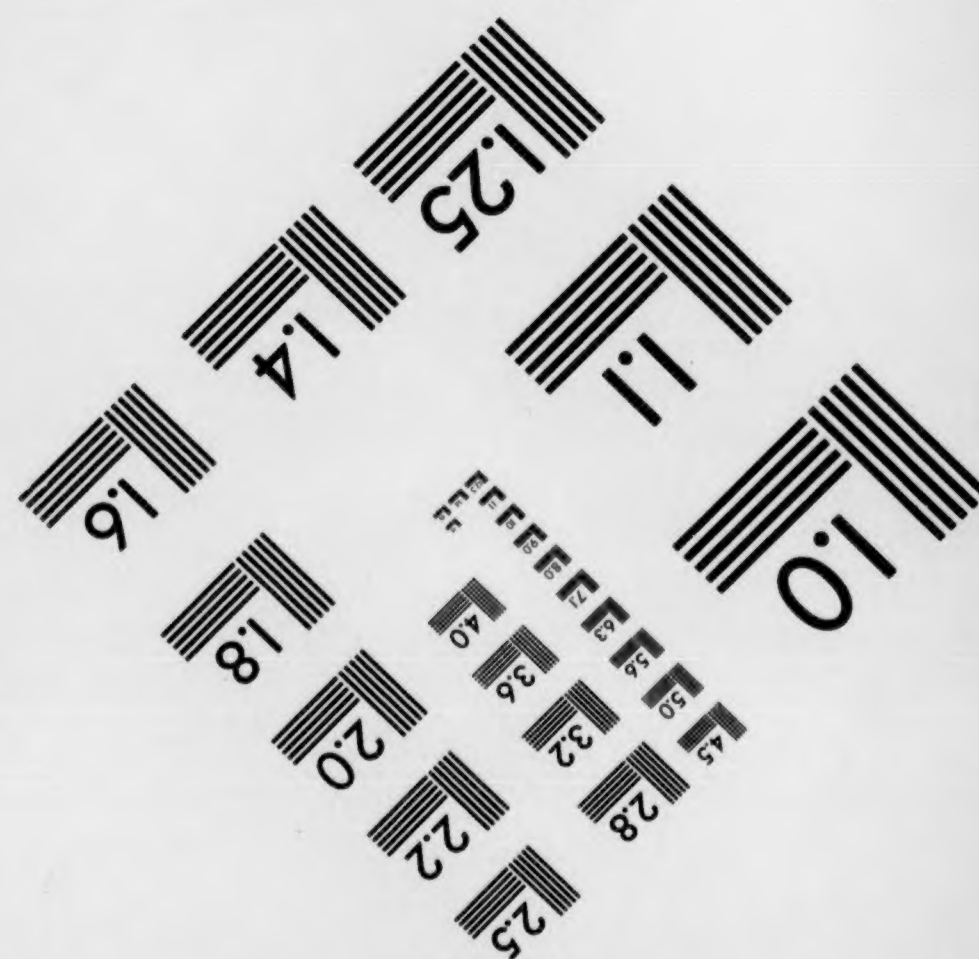
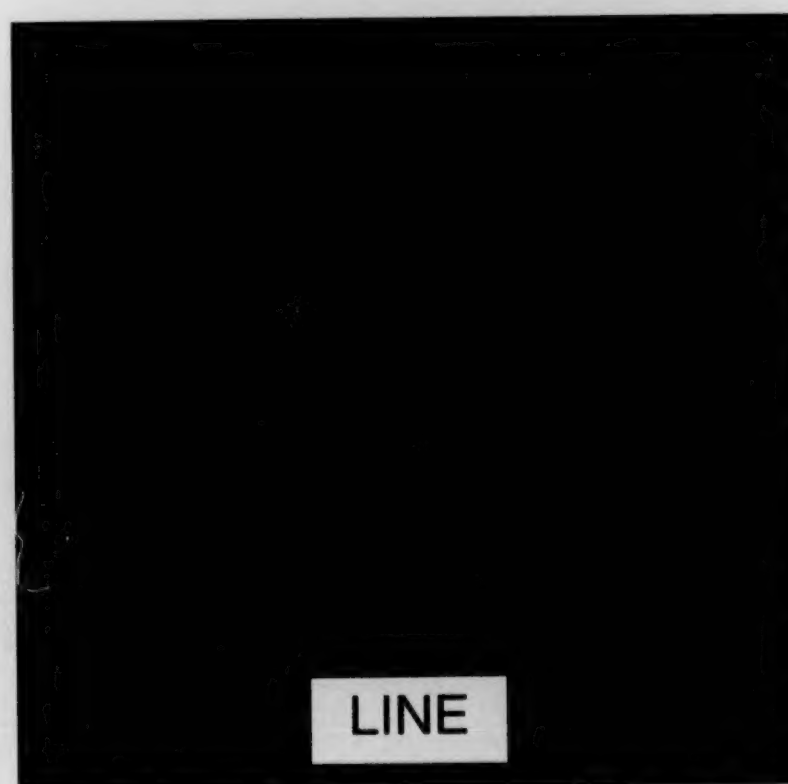
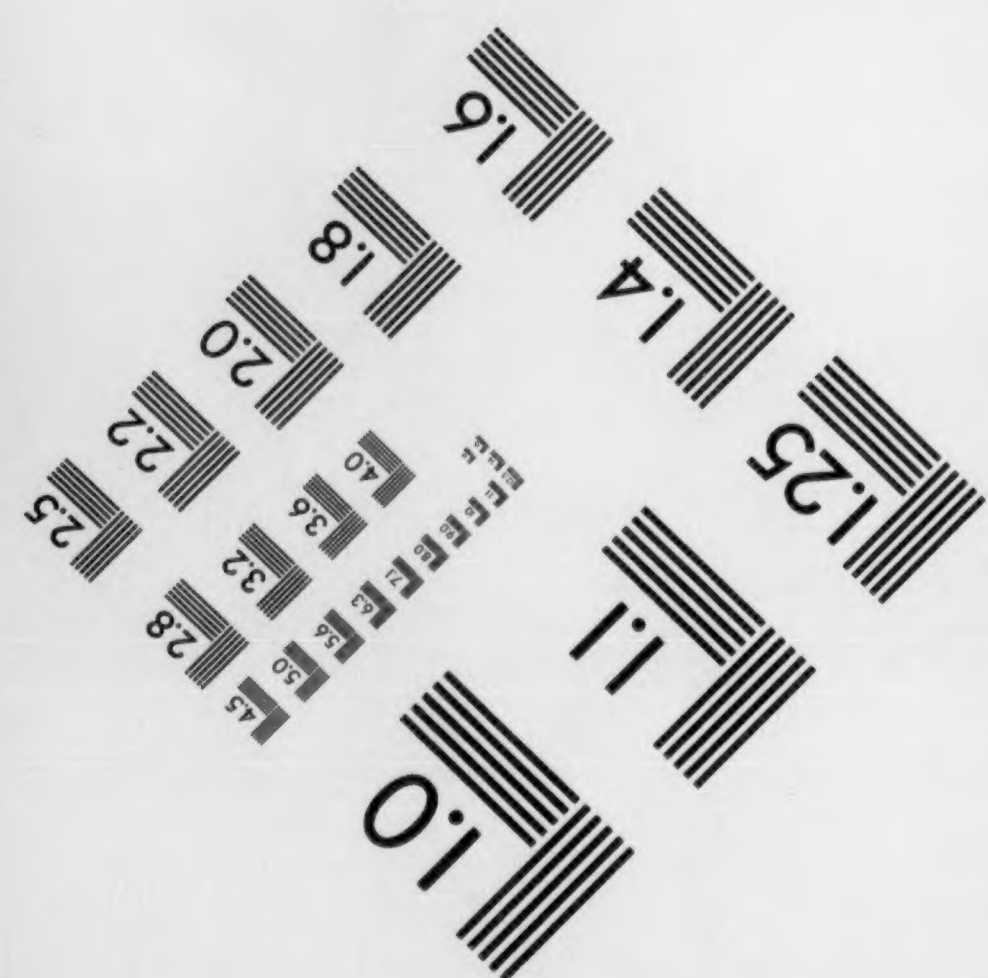
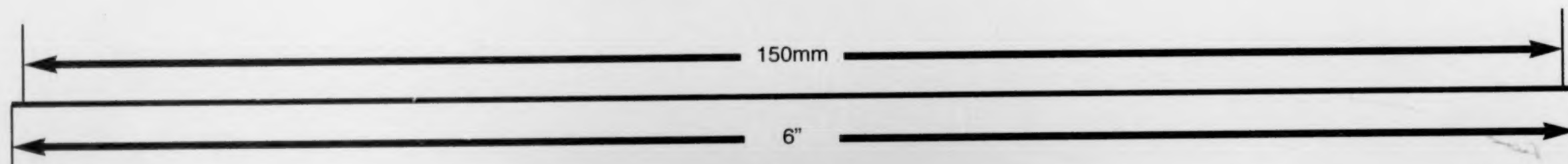
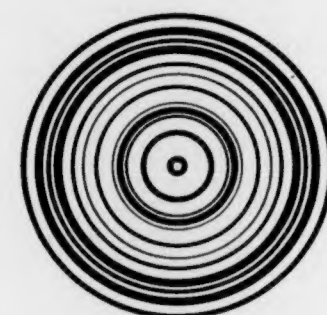
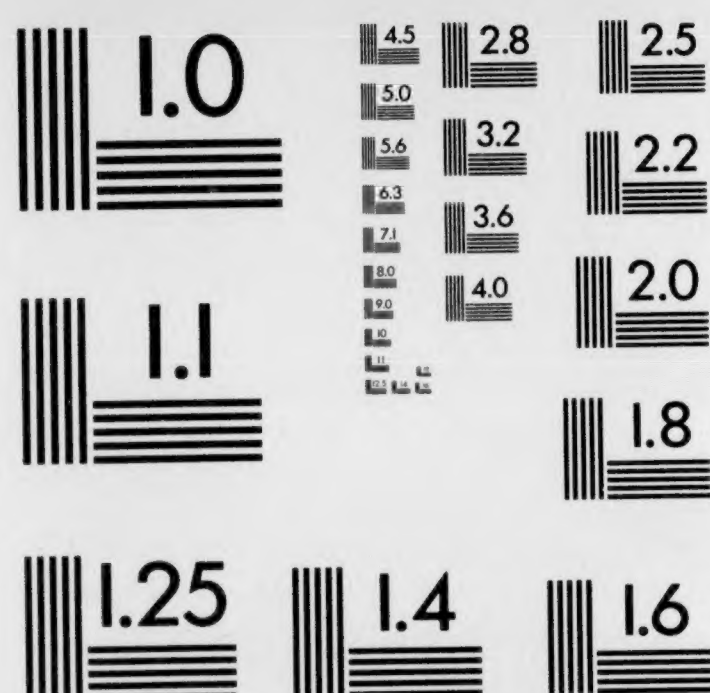
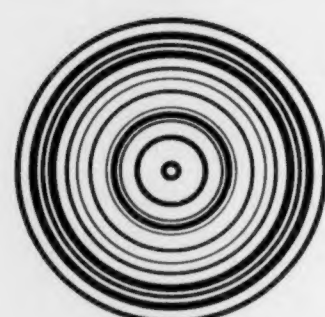
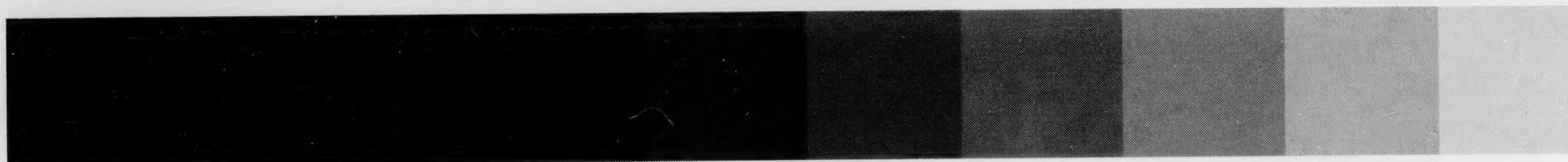
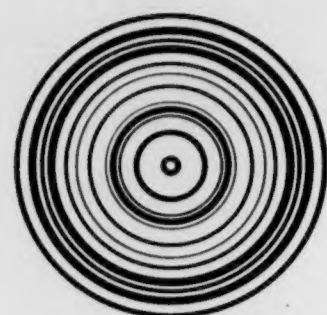
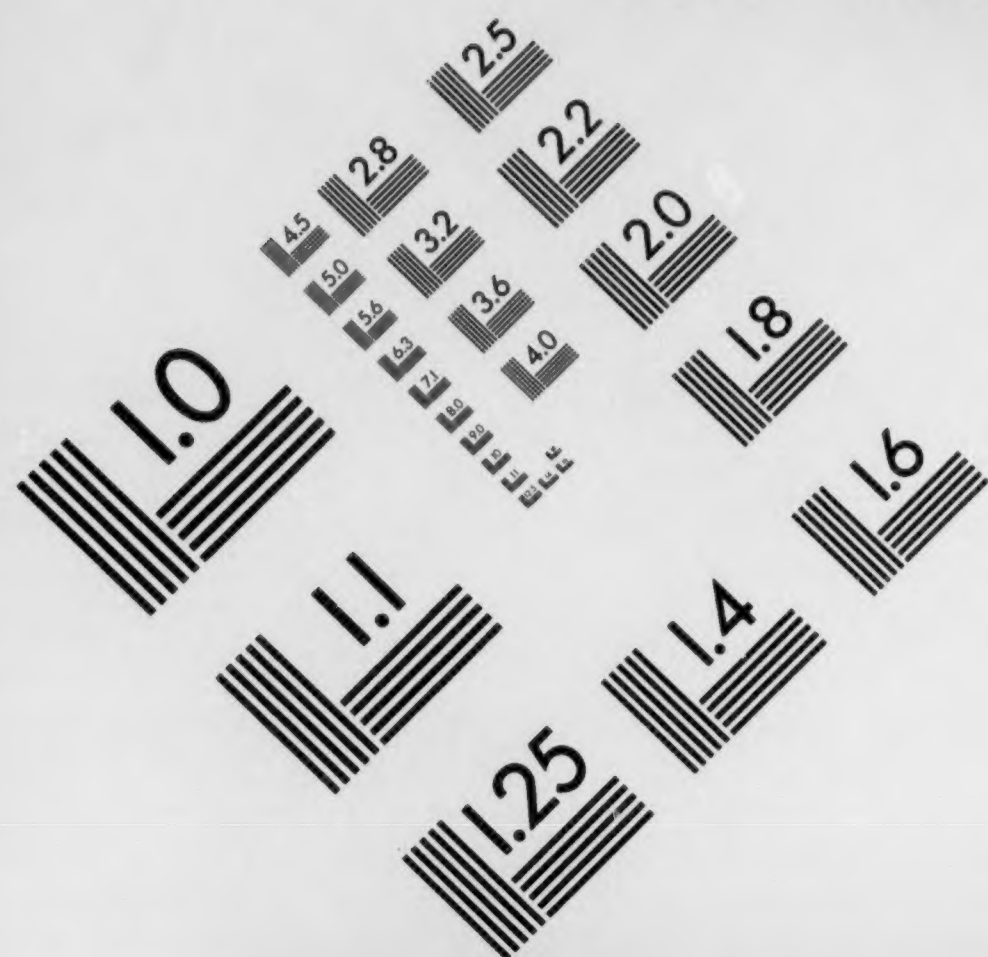

START

CONTROL TEST TARGET for Kodak Quality Monitoring

Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii Jj Kk Ll Mm Nn Oo Pp Qq Rr Ss Tt Uu Vv Ww Xx Yy Zz
Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii Jj Kk Ll Mm Nn Oo Pp Qq Rr Ss Tt Uu Vv Ww

Note: This target is intended for routine quality control checking and uniformity.
It is not to be used for certification of meeting any ANSI or ISO Standards for image quality requirements.
Note: To record background density, use a blank sheet of white paper.

A-2289 CAT 800 7403 Rev. 2/00 @ Eastman Kodak Company, 2000 Printed in U.S.A.

Document Imaging
EASTMAN KODAK COMPANY
Rochester, New York 14650
1-800-232-8811

DOCUMENT
IMAGING

 Pearl Life
FISH CO. LONDON, ENGLAND

Microfilmed 2005
By the
Center for Jewish History

For
YIVO Institute
For Jewish Research

NEW YORK, NY

Reproduction may not be made
without permission.

YIDDISH DRAMA

PRESERVATION

PROJECT

YIVO
LIBRARY

REEL

Y-2005-1898.8

Garfinkel, F.

**Di kloleh : dramatishe
poeme.**

Lodzsh, 1923.

BIBLIOGRAPHIC RECORD TARGET
YIVO INSTITUTE FOR JEWISH RESEARCH

Master negative Storage Number Y-2005- 1898.8

Garfinkel, F., 1896-1944.

Di kloleh : dramatishe poeme.

Lodzsh : [o.fg.], 1923.

Varying form of title: Przeklenstvo.

28 p.

1. Yiddish drama.—lcsh

I. Poland-Lodz

ID : NXYH02-B2996

CALL #: /29963

CC: 9114

DCF: [HBR]

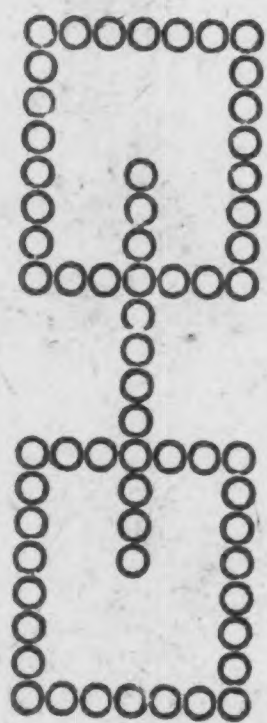
X 10.0

2

די קללה

דראמאטישע פאעמע פֿון פ. גארפֿינקעל.

לאדזש, מאי

1923.

די סללה

דראמאטישע פאעמע פון פ. גארפינקעל.

MS 549

לאדזש, מיי 1923.

פערזאנען:

א מלאך

קין

אדם

חווה

עדה

צלה.

א וויסטע און פעלזיקע געגנט, ערטערווייז איינצעלנע
ביימער. נישט ווייט פון א פארלאשנעם צערשטערטן
מזבח, וואס רויכט זיך נאך פון נישט אנגענומענעם
קרבן, ליגט הבל טויט אויף א געלעגער פון צווייגן.
ארום אים, אין טיפן טרויער פארזינקן, זיצן:
אדם, חווה, עדה און צלה.

דוקעריי
ב. שטראווייס
לאדזש,
ציגל-גאס 51.

ס'הייבט אן צו דונערן. מיט ווילדן אימפעט, די האר
צעשויערט, קומט קין אנצולויפן, פארפאלגט פון א מלאך.

קין: ער גייט! ער קומט! זיין שווערט איז פֿייער,
זיין בליק - דער בליק, זיין קול - געדונער,
זיין אטעם שרעקליך ווי א שטורם.
די ערד פֿארציטערט, בערג צעפֿאלן,
דער הימל פֿאלט אויף מיר ארונטער,
די תהומ'ן עפענען די מיילער
און שפיינען שרעקן מיר אנטקעגן.
א, וווּ אַנטלויפֿן? וווּ אַנטקומען?

ער האַרפֿט זיך פֿאַרצוהאַלט אויף דער ערד אַנידער.

די גאַנצע וועלט - זיין גוף וואס בלוטיקט,
די גאַנצע וועלט - זיין בליק דער לעצטער;
די ווינטן רוישן מיט זיין שטימע,
מיט זיינע אויגן שטארן פעלזן.
א הבל, שרעקליך - דיין נקמה!

מלאך: אַ זעט! דא ליגט ער, הבל'ס מערדער,
פון יאוש אויף דער ערד געווארפֿן.
אַ זעט, ווי אים די שרעקן ווערגן,
אַ זעט, ווי אים די שמארצן ברענען.
ווי שרעקליך זיינע ליידן זענען!
עס שטיקן, דריקן אים געדאנקן;
א פֿלאם פֿון פיין פֿארצערט זיין קערפער,

און יעדער שלאָג פון הארץ דערמאנט אים
די שולד די שרעקליכסטע פֿון דא-זיין.

א בלוט, דאס בלוט, דאס בלוט פֿון ברודער,
דורך אייגנעם ברודערס האַנט פֿאַרגאָסן,
פֿאַרקלאגט ביי גאט דיך, וויל נקמה
פֿאַר זיין נישט אויסגעלעבטעס לעבן!
וואס זענען דיינע הענט פֿארבלוטיקט?
יוו איז דיין יונגער ברודער, קין?

קין: אַ וויי מיר! וויי מיר! אַ יסורים!
אַ פֿייער צוקט אין מיינע גלידער;
פֿון שרעקן ווערט מיין גוף צעריסן.
עס האבן אלע טונקלע מאכטן
אין מיר זיך קעגן מיר דערהויבן.
אַ פיינען! פיינען אומאוסדריקליך!

מלאך: דיך שטיקט, דיך דריקט די שולד די וויסטע;
עס ברענט, עס ברייט דאס בלוט דאס הייסע.
דו ווילסט אין פֿעלזן דיין קאפ צערשפאלטן,
כדי אין טויט דיין פיין צו לעשן.
דאך לעבן מוזטו און געדענקן,
און זיין א ווונד, וואס בלוטיקט אייביק
פֿון האַס צו זיך און האַס צו אלע.

וואלסט וועלן זיך אין גריב באהאלטן
פאר זיך אליין און פאר דיין שאטן
און פאר דיין וויסט פארשאלטן לעבן.
וואס שווערער איז ווי גסיסה-קרעמפן.
דאך לעב, און יעדע שעה זאל מערן
די ליידן דיינע, בלוטבאפלעקטער!

חיה: א, טאג פון אומגליק! טאג פון יאמער!
טאג שרעקליכער פון אלע גרוילן.
וואס ס'האט די וועלט אמאל געזען
א וויי מיר, אומגליקליכער מוטער!

מלאך: עס וויל די וועלט נקמה נעמען
פון דעם, וואס האט אין אירע גבול'ן
אריינגעבראכט פון טויט די מראה.
פאר קינ'ס בליק איז בלוטקער נעפל,
די בלומען וועלן פון זיין אטעם,
די לוסט און פרייד דאס ארט פארלאזן.
ווי קינ'ס טריט פארשוועכט די שטילקייט.
עס רינגלען אים ארום מיט שרעקן
און טרוימען בלוטיקע די שעה'ען;
דער פחד זיצט אים אויפן אקן
און יאוש שרעקליכער אין הארצן.

דו מערדער! רופט די ערד, וואס טראגט אים,
פארוואס האסטו מיט בלוט באפלעקט מיך?!

קין: א, הבל רופט צו מיר פון ווייטן
און אלעס רופט מיט אים צוזאמען:
אין מיר, ארום, פון אלע זייטן,
די ערד, די ווינטן און די ימ'ן,
די בערג, די שטיינער, אלע שרייען
דו מערדער קין! מערדער קין!

מלאך: דו מערדער, טראג דעם בלוט'קן צייכן,
וואס וועט נאך דיר דיין נאמען טראגן,
אז קיינער זאל דיר ס'לעבן רויבן.
פארקורצענדיק דורך דעם דיין ליידן.
כ'ברען אויס דעם שאנד-פלעק אויף דיין שטערן:
א שולד, וואס האט נישט קיין פארגעבונג,
א וויי, וואס האט נישט דא קיין נאמען.
דיין קללה טראגסטו אין זכרון
און שטעטס מוזטו, א שטעטס געדענקן,
דען הבל'ס עולה שרייט צום הימל
פון קינס שולד די אומגעהיירע.

קין: א וויי! ווי ברענט דער פלעק דער וויסטער.
אין בלוט פארגייט די ערד די גאנצע;

אין בלוט פֿארזינקן אלע וועלטן,
און אלע אפגרונטן און הימלען
פֿאַרהילט א בלוטיק-רויטער שלייער.

מלאך: א שטייב, פֿון שרעק און פיין דערשלאגן!
א ווורם, וואס קרומט זיך ווילד פון ליידן!
ווי שרעקליך איז דיין שטראף! ווי שרעקליך
אליין דעם מלאך דאס צו זעען!
דו שווייגסט, דאך וויי, דאך וויי דעם שווייגן,
וואס שרייט דעם כאַאָס ברוזן איבער!
א וויי דיר, וועמן טרערן פעלן
ווער ס'קען אין זיי זיין פיין נישט לעשן,
אויסוויינענדיק דעם צער דעם שווערן.
דעם טויט האסטו געבראכט דעם לעבן,
טא זיי, און לעב, כדי צו שפירן
די שרעקן אלע פֿונ'ם שטארבן.
א זעט! אזוי באשטראפט דער הימל
די שרעקליכסטע פון אלע שולדן.

דער מלאך פארשווינדט. אדם שטעלט זיך אויף.

אדם: דו ביסט געווען מיין זון, מיין האפנונג,
דאך יעצט ביסטו מיין שטראף, מיין חרפה.
דיין ברודערס בלוט האט ס'באנד צעריסן,
וואס האט אונדז צווישן זיך געבונדן.

וואלסטו געשטארבן, כ'וואלט באוויינען
דאן צוויי גערויבט דעם פאטערס ליבע,
א דאך דו לעבסט און כ'מוז דיך שעלטן,
ווי יענע שעה פון שולד און שאנדע,
ווען כ'האב די פֿרוכט פֿון זינד גענאסן
צוזאמען מיט דעם צער פֿון לעבן.
א גיי פון אונדז אין וויסטענישן
פארשאלטענע, ווי דיין נשמה.
זאל זיין דיין בילד אין אונדז פארלאשן,
ווי פון דיין האנד—דיין ברודערס לעבן.
זאל נישט קיין ווארט אין דיר דערמאנען,
קיין הויך נישט אויף די ליפן ברענגן
דיין נאמען פון דער וועלט פֿארטיליקט.
אויב ס'לעבט פאר דיר א פונק רחמנות,
זאל ער אין שוידער באלד פארגייען.
אויב נאך א זיפֿן נאך דיר דערוועקט זיך,
זאל ער דערשטיקט אין גרויל באלד ווערן.
גיי, צווישן אונדז האסטו קיין ארט נישט
פארפֿלוקטער דו פון גאט און מענטשן!

עדה: א פֿאטער! פֿאטער! האב רחמנות
אויף דיין אומגליקליך קינד דאס זינד'קע!
א מאך נישט-שווערער נאך זיין גורל,

וואס איז גענוג אזוי אויך שרעקליך.
מען שטויסט נישט טיפער א געפאל'נעם;
מען איז זיך נישט אין זינדער נוקם, -
וואס אומגליק איז זיין שולד אינגאנצן.

אדם: ווער ס'האט אליין נישט קיין רחמנות
אויפ'ן אייג'נעם ברודער, דער נישט ווערט אין,
אז מ'זאל אויף אים רחמנות האבן.

עדה: א מוטער! דו וועסט אים נישט שעלטן;
די ברוסט, וואס האט אים מילך געגעבן,
וועט קעגן אים אין האַס נישט גליען.
די ליפן, וואס געקושט אים האבן
אין מוטערליכן צער אין ליבן,
נישט פלוצלעך וועלן אים אין צאָרן.

חוה: אויך אים האב איך אין צער געבוירן;
אויך אים גענערט מיט באַנגע זארגן,
אין מוטער-טרערן אים געבאדן,
אין נעכט אומרואיקע פֿון שטורעמס,
געזונגען אים וויג-לידער צארטע.
כ'האב מיך געפרייט מיט זיינע פֿריידן
און שטעטס געוויינט מיט אים צוזאַמען.

ווען צער האט אים אין וועג געטראפֿן.
נישט שעלטן וועט דיר, קינד, דיין מוטער,
זי וועט נאר וויינען, וויינען ביטער:
אז אירע בליטן גייען אונטער,
געריסן פֿאַר דער צייט פֿון שטורם;
אז אירע האפֿנונגען די לעצטע
פֿאַרלאשן האט אַ ווינט-שטויס פלוצלינג;
אז ס'האט דער וויסטער העקער, גורל,
אדורכגעהאַקט אינמיטן בליען
די שענסטע שפראצן פֿון איר גארטן.
מיין זון, ווי זאל איך דיר פֿאַרשטויסן?
מיין קינד, ווי קען איך דיר, דען וויי טון?
ווי קען איך מיך פֿון דיר אפרייסן?
פֿון דיר, וואס ביסט מיט מיר פֿאַרבונדן
דורך וויי און ליבע אומאויפֿהערליך;
פֿון דיר, וואס ווארצעלט אין מיין דא-זיין,
ווי אין דער ערד א בוימ צעוואקסן.
ס'וועט דיר די מוטער נישט פֿאַרגעסן.
פֿאַר דיר וועט זי דעם הימעל בעטן;
נאך ביידע וועל איך שבעה זיצן:
נאך אים, וואס איז דורך דיר דערשלאגן,
נאך דיר, וואס איז דורך אים פֿאַרשאלטן.

א שווער געווען איז דיין פֿארברעכן,
צום שרעקליכסטן פֿאר מיר, דער מוטער,
וואס האט אין זיך אייך אויסגעטראגן.
איר ביידע זענט דאך בלוט פֿון בלוט מיר,
און ביידע גלייך מיר לייב געוועזן,
און ביידע גלייך האב איך פֿארלוירן,
אין זעלבן טאג פֿון זעלבן אומגליק.
אויך מיר האסטו אין ברוסט געטראפֿן,
ווען ס'האט דיין קלאפֿ זיין זיין געענדיגט.
א גיי, און מוחל זיין זאל גאט דיר,
ווי דיר איז מוחל יעצט דיין מוטער.

חיה גייט אפ — צלה רעדט שטיל, ווי פֿון חלום.

צלה: ס'איז עפעס אין דער וועלט געשעען;
ס'איז קאליע עפעס דרין געווארן,
וואס קען צורעכט געמאכט נישט ווערן;
און איינגעהילט האט זיך אין טרערן
מיין וועלט. א גאט, ווי וויינט אין מיר אלץ.
עס קען דער מוח דאס נישט באגרייפֿן;
און ס'ווייל דאס הארץ עס נישט פֿארשטייען,
און פֿאדערט אלץ נאך אפֿ פֿון לעבן
א דאס, וואס ס'קען נישט צריקגעגעבן

שוין ווערן מער. אומזיסט דיין וויינען;
עס קען שוין קיינער דיר נישט העלפֿן.

מיט אויפֿגעוואַכטן צאָרן

דו האסט מיר ברודער און געליבטן
און אים דערהארגעט אָן רחמנות.
האסט אלע האפֿנונגן די זיסע
פֿון הארץ מיטאיינמאל אויסגעריסן
און איינגעהילט אין לייך מיין דא-זיין.

שטילצער און טרויריקער.

כ'באוויין מיין ברודערס ליכטיק לעבן;
אויף מיין געליבטענס גורל קלאג איך,
ווייל אלעס איז ער מיר געוועזן;
יעצט איז ער טויט — און טויט איז אלעס;
נישט לייכט די זון, וואס שטראַלט פֿון הימל,
נישט בליט פֿאר מיר די ערד די ווייטע,
נישט לאַכט צו מיר פֿארטאג די האפֿנונג,
נישט ווינקט די זיסע רו פֿארנאכט מיר.
איך קוק און זע נישט מער קיין בלומען;
איך הארץ און הער נישט מער קיין לידער.
א נעפל הענגט אויף ערד און הימל;
דארט איז מיין ברודער מיר פֿארשוונדן,
דארט האט די גראקייט אים פֿארשלונגן.
א ניין, דו שלאפֿסט נאר, שלאף מיין ליבער,

דיין חלום וויל איך שטיל באוואכן;
 איך וויל דיין זיסן אטעם טרינקן.
 וואס מילד איז, ווי דער הויך פון רויזן.
 כ'ויל הארכן פון דיין הארץ דאס שלאגן
 א צארט ווי ס'זינגן פון מלאכים,
 וואס זענען צו דער זון מתפלל,
 ווען ס'ווערט דער העלער טאג געבוירן.

מיט אומרוי

דאך ס'דויערט שוין צו לאנג דיין שלאף מיר,
 שוין לאנג אַוועק די נאכט די גרויע,
 שוין לאנג פֿארלאשן אַלע שטערן.
 קום אויף! עס איז שוין טאג געווארן,
 און הויך שוין שטייט די זון אין הימל,
 און דו, דו שלאפסט נאך, זיסער שלעפער.
 שוין איז א האלבער טאג פֿאראיבער,
 באַלד וועט די זון אַראָפּ זיך לאזן;
 קום אויף! קום אויף! קום אויף, געליבטער!
 דו שלאפסט נאך אלץ? ווי שווער דיין שלאף איז.
 פֿארוואס באהאלטסטו דען דיין אטעם
 און נישט באוועגט זיך מער דיין ברוסט שוין?
 ווילסטו מיר מורא אנטון, הבל?
 ווי ביז איז מיך אזוי צו שרעקן;

דאך אַך, איך ווייס, דו גוטער, ליבער,
 דו ווילסט כ'זאל מיט א קוש דין וועקן.
 טא וויל איך טויזנט מאל דין קושן,
 א טויזנט מאל, און מער, און מער נאך.

צריק-געשרעקן

ווי קאלט עס זענען דיינע ליפן
 און שטאַר די הימליש-בלויע אויגן!
 נישט ווילסטו לאַכן מער מיין ליבער?
 נישט ווילסטו רעדן מער מיין חתן?
 אַ וויי! דער טויט דריקט צו די ליפן
 און נאכט הענגט איבער דיינע אויגן
 אויף אייביק, אייביק שוין פֿארשלאסן.

מיט העפטיקן-געוויין

אַ הבל, מיין געליבטער הבל!
 אַ הבל, מיין פֿארלוירן לעבן!
 מיין טאג אינמיטן אויסגעלאשן!
 מיין הארץ פֿון ברוסט ארויסגעריסן
 אין שענסטן בליענד־קסטן חלום!
 אַ ווי וועל איך מיך יעצט א הינטון?
 פֿאר וועמן זאל איך יעצט נאך בליען?
 אַך ווער דען דארף נאך יעצט מיין ינגקייט
 און וועמן איז מיין לעבן נייטיק?
 אַ, וואס איך וועל נישט דאָ נאך האַרכן.

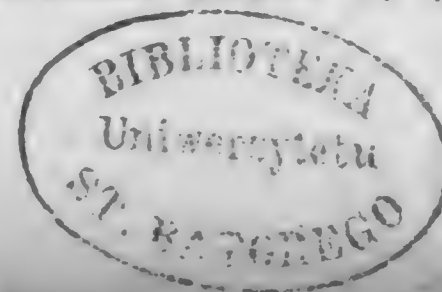
דיין שטימע וועל איך מער נישט הערן!
 אויף וואס איך וועל נישט דא נאך קוקן
 דיך וועט מיין בליק שוין מער נישט טרעפן!
 אָ הבל, אטעם פֿון מיין דא-זיין!
 וואס לאזטו מיך אליין דא איבער
 אין וויסטן לערגעוואר'נעם לעבען.
 וווּ דו נישט ביסט מער, הבל ליבער?!

צו קינ'ן

דאך דו, וואס האסט זיין בליק פֿארלאשן.
 פֿארשטאפט דעם קוואַל פֿון יונגן לעבן.
 א דאפעלט זאל מיין קללה פֿאלן
 אויף דיר, פֿאַר אים און מיר, דו מערדער!
 ער זאל דיין גרויל אין גרויער נאכט זיין:
 דיין ווייגעשריי פֿון טיפסטן שלאף אויס,
 א קללה וואס דו זאלסט נישט הערן.
 די בלוט'קע מראה פֿון דיין קרבן
 אויף וואס עס וועט דיין בליק נישט פֿאלן.

עדה: גענוג, האַלט איין, נישט שעלט מער, שוועסטער!

אָ דו, וואס קענסט דעם צער דעם גאַנצן
 פֿון ליבע, וואס האט אַלץ פֿארלוירן.
 פֿאַר אירעטוועגן האב רחמנות!
 נעם מיר נישט צו די לעצטע האפֿנונג!

ער איז מיר אלעס: מאן און ברודער
 און פֿאטער אויך פֿון מיינע קינדער.

צלה: איז הבל אַלץ מיר נישט געוועזן?
 און דאך האט ער מיר אים גענומען.

צלה גיט אפ. עדה בלייבט איבער שטייענדיק אנגעשפארט אין
 אַ בוים. קין וועלכער זעט איר נישט, הייבט אויף דעם קאפ
 און קוקט זיך ווילד ארום.

קין: אָ וועלט, דו וועלט! האסטו קיין ארט נישט,

ווּ כ'זאל מיך פֿאַר דעם שרעק באַהאַלטן?
 א וואלד קיין שאטן נישט צו קילן?
 אָ וויי מיר, וויי, ווי דריקט די שולד מיך!
 קיין הייף! קיין אויסוועג! קיין דערלייזונג!
 וווּ ביסטו נאכט מיין פיין צו לעשן?
 ס'איז אַלץ אין מיר - א צער אַ ווילדער!
 ס'איז אַלץ אין מיר - אַ קנויל פֿון ליידן!
 אָ טויט, וווּ ביסטו? האב רחמנות!
 אָ קום, באַפֿריי מיך פֿון דעם לעבן!
 דו שווייגסט, אויך דו, אויך דו פֿאַרלאזט מיך?
 האב איך דאך דיר צום זיג געהאלפֿן.
 דראַפֿנדיק דעם הימל מיט דער פֿויסט.

פֿאַרניכט מיך, ווען דו קענסט, פֿאַרניכט מיך?
 צוריק וואַרף איך דיר די מתנה,
 וואס לעבן הייסט און איז איין צער נאר.

נעם צריק, איך וויל נישט מער דיין טובה,
 וואס לאזט מיך זיין, יא זיין, א פלאקער
 פון ברענענדיקער זעלבסטפארצערונג,
 איין ראנגלעניש פון זינד אין ספקות,
 ווו אלץ באקעמפט זיך קעגענזייטיק
 אין כוואליענדיקן ים פון שמערצן.
 די שרעקליכסטע פון אלע שטראפן
 האסטו דעם מענטש אליין געגעבן,
 די שטראף צו האבן א נשמה,
 א פלאמענדיקן סנה פון ליידן,
 וואס ברענט אין פיין אין אייגנער תמיד
 און נערט זיין פלאם פון אומגליק זיינעם.
 איך וויל נישט מער! פון טיפסטן ווייטיק,
 פון די פארבארגענסטע געוועבן,
 ווו מיין אומענדליך ליידן ווארצעלט,
 הייב איך דעם בונט אויף. כוועק די ווינטן,
 וואס וועלן דורך די וועלטן דיינע
 די שרפה פון צערשטערונג טראגן
 מיט תהו' ובהו' דיקן שטורם,
 ביז אין דעם ים פון צער און פלאמען
 וועסטו, און אלץ, דערטרינקן ווערן.

כ'בין שולדיק, יא, כ'האב דיך געלעסטערט,
 כ'האב טויזנט מאל דיין מאכט פארלייקנט,
 כ'האב טויזנט מאל געשענד'ט דיין נאמען,
 און ערגערס פיל האב איך געטון נאך!
 הערסטו?
 דו הערסט, און נישט צערשמעטערט בין איך?
 דו הערסט, און נישט פארטיליקט ווער איך?
 ס'איז נישט דיין כעס צום בליץ געווארן!!

ווילד.

כא כא! איך לאך פון דיר יהוה!
 א הער! פון שאפער לאכט זיין שאפונג.
 א וויי! דו שווייגסט, דו שווייגסט נאך אלעס!!
 דו שווייגסט, טא וויל איך מער נאך, מער נאך!
 א קללה דיר, טיראן פון הימל!
 נישט איך, נאר דו ביסט הבל'ס מערדער!
 דו האסט מיר דעם געדאנק געגעבן,
 דו האסט מיין האנט אויף אים דערהויבן,
 די שטראף מוזטו מיט מיר אויך טיילן!
 א יא! דו מוזט מיט מיר זי טיילן,
 אויך דו! אויך דו פילסט די יסורים,
 וואס צוקן ווילד אין מיינע בלוטן,
 עס קען נישט גליקליך זיין דער בורא,
 ווען ס'ליידט אזוי א טייל פון אים זעלבסט.

נישט גליקליך ביסטו, הערסט, באשעפער!
 אין מיר נישט גליקליך אומאויפהערליך:
 איך בין די וונד אין דיין יצירה,
 וואס ס'ט די בלוטן אפ פון לעבן;
 איך בין די מרידה פון דיין ווילן,
 וואס שטורעמט קעגן דיר אליין אויף;
 איך בין אין דיר דיין אייגנער ווייטיק,
 וואס עגבערט ווי א וורם, אייביק
 אין מארך פון דיינע שאפונגס כחות,
 ביז וועסט דיין אייגנער קרבן ווערן.

דו שווייגסט נאך אלץ? כ'בין נישט געווארן
 צו שטויב נאך פאר דיין העכסטן צארן?
 איך לעב נאך, און אין מיר די שמערצן
 די שרעקליכע פון אלע וועלטן
 אינאיינעם אין מיין הארץ פארוואמלט.
 טא וויל איך שעלטן, שעלטן, שעלטן!
 גאנץ, אין א קללה מיך פארוואנדלען!
 מיין גאנצן האט אין איר אויסשפייען!
 מיין גאנצן וויי אין איר אויסשרייפן!
 ביז כ'וועל אין איר דערווארגן ווערן.

זאל אלץ, וואס לעבט מיין צער דערפילן!
 א זאל מיט שמערץ די וועלט זיין שוואנגער!
 זאל לייד פון לייד געבוירן ווערן,
 דען לייד קען לייד בלויז נאך זיך לאזן!

פארשאלטן זיי די שעה פון תאוה,
 ווען אדם האט אין ווילדער גליסטונג
 ארומגענומען הייס מיין מוטער!
 פארשאלטן זיי די זינד'קע רגע,
 ווען חוה'ן האט אין תאוה-קרעמפן
 דער זיים פאר מיין געבורט באפֿרוכטמפערט!
 פארשאלטן מיין געבוירן-ווערן,
 מיין ערשטער אטעם פון די לינגן,
 די שעה, ווען כ'האב די וועלט דערזעען
 צו לייד פאר מיר און פאר דער מענשהייט!
 פארוואס דען האט איר לייב אין טראגן
 פארצייטיק זיך נישט אויפגעבונדן,
 אויסשפייענדיק די פֿרוכט די וויסטע?
 פארוואס איז נישט צום סם געווארן
 די מוטערס מילך, וואס האט גענערט מיך?
 א מיד, דאס פלאנטערניש פון סתירות

א מִיך, דעם קנויל פֿון אלע שרעקן.
וואס וועט די וועלט אין לייך פֿארוויקלען!
פֿארשאלטן דער אינסטינקט פֿון לעבן,
וואס האט מיך נישט געלאזט אויפֿהערן
צו שלעפֿן דאס פֿארהאסטע דא-זיין!
פֿארשאלטן זיי מיין יעדער אטעם,
וואס טוט פֿארלענגערן מיין גסיסה
און אלעס, וואס ארום מיך רינגעלט
אין שטומען יאוש, זיי פֿארשאלטן!

עדה: נישט גלויב אים, גאט, אין זיינע ליידין
נישט ווייסט ער, וואס ער טוט און זאגט יעצט.
זאל לייך פֿון שטראף, באשטראפֿט נאך ווערן?
זאל שמארץ נאך גרעס'רען שמארץ אים ברענגן?
איך בין זיין ווייב, זיין שוועסטער בין איך,
ווייל איך די מיטבעשטראפֿטע זיין אויך.
כ'האב דאך געטיילט מיט אים די-פֿריידן,
ווי זאל איך דען די פיין נישט טיילן?
אין גליק בין איך מיט אים געוועזן,
זאל איך פֿארלאזן אים אין אומגליק?

אָ גאט, א פֿרוי אין צער אין טיפֿן.
א פֿרוי וואס ליבט און לייזט אומענדליך,
בעט דיך מיט טרערן אין די אויגן,
אָ זיי אים מוחל, האָר, און מיר אויך,
וואס גייט אין וויסטעניש פֿון עלענט
מיט אים די לאַסט פֿון צער צו טראגן.
א לאז מיך זיין: א טוי וואס לינדערט
די ברענענדיקע וונדן זיינע,
א טיפֿע טרייסט אין זיין פֿארצווייפֿלונג;
אנאיינציק ליכט, וואס זאל אים לייכטן
אין זיין פֿארצערט און עלענט מזל,
ווען אלע שטערן וועלן אויסגיין.
א געב מיר כח, מיין גאט, צו ליידין,
און ליבנדיק די פיין צו בענטשן,
און נישט צו פֿאלן מיד אינמיט'ן
פֿון אונדזער גאנג דורך צער אן ענדע.

קין: ווער בעט דא, אויף דעם ארט פֿון יאמער?

עדה: דיין עדה, דיין געליבטע שוועסטער.

קין: וואס ווילסטו נאך פון דעם פארשאלטנעם,

וואס אלע האבן שוין פארלאזן?

עדה: איך וויל מיט דיר, מיין ברודער, בלייבן.

קין: ווייסטו נישט פ'סארע זינד דו טוסט יעצט?

האסטו דען נישט געהערט די קללה?

עדה: אויב ליבע זינד איז און באשטראפט ווערט

איז יעדע שטראף איר נאר א תענוג;

אפילו ביי דיין זייט צו שטארבן

וועט גליק זיין מיר, מיין האר, מיין קין.

קין: א גיי, פארלאז מיך! כ'דארף נישט קיינעם!

איך גלויב אין גארנישט מער, אין גארנישט!

וואס קען דיין ליבע? מיר נישט העלפן

און דיר וועט זי נאר אומגליק ברענגן.

עדה: א ברודער, טו מיך נישט פארשטויסן!

כ'וועל טרייסט זיין דיר אין צער אין גרויסן;

איך וועל וו'א שוועסטער דיר באגלייטן

אין וועג אין טרויריקן אין ווייטן.

און ווען דו וועסט א קראנקער, מידער

זיך ווארפן אויף דער ערד אנידער,

נישט האבענדיק קיין כח צו וויינען,

דאן וועל איך טרייסטן דיינע פיינען

און ווייך און צערטליך דיר פארבונדן

די פיס די מידע פול מיט וונדן.

כ'וועל לייכטער דיר די ליידן מאכן

און אויף זיין איבער דיר, און וואכן,

און וויינען נעבן דיר און בעטן

פאר דיר ביי גאט. כ'וועל דיר פארטרעטן

די מוטער, וואס האט דיר געבוירן,

און אויך די היים וואס האסט פארלוירן;

כ'וועל צווישן גרויע וויסטע סקאלעס

זיין מוטער, שוועסטער דיר, און אלעס.

קין: ווייסטו ווו שרעקליך איז מיין צוקונפט?

עדה: סוועט שרעקליכער אן דיר מיר זיין נאך.

קין: ס'וועט מורא'דיק דער ווינט דארט רוישן.

עדה: כ'וועל מיט געזאנג ס'גערויש פארקלינגן.

קין: געפאר וועט אומעטום אונדז דראען.

עדה: מיין ליבע איבער דיר וועט וואכן.

קין: און פֿינסטער-טריב וועט זיין דארט שטענדיק...

עדה: כ'וועל ס'הארץ אנצינדן, ס'זאל דיר לייכטן.

קין: דו קענסט נישט די ערינרונג לעשן.

עדה: דאך שוואכער מאַכן דיינע ליידן.

קין: דו וועסט דארט איבער דערנער טרעטן.

עדה: ס'וועט גליק זיין לעבן דיר ס'פֿאַרבלוטן.

קין: בלויז לייד וועט דיינע ליבע נערן.

עדה: אין לייד געפֿינט אויך גליק די ליבע.

קין: וועסט אָפּגעזונדערט זיין פֿון אלעם.

עדה: מיין אלעס איז אליין אין דיר נאר.

קין: צו שוואַך ביסטו עס אויסצוהאלטן.

עדה: די ליבע וועט מיר כחות געבן;

קין: טא קום, און לייד מיט מיר צוזאמען!

צו הבל'ן

ווי ליגסטו שטום און רואיק, ברודער,

דיין מערדער איז דיר טיף מקנא.

איך ווייס נישט, וואס איז שרעקליכער דען

דיין טויט, צי מיין פֿאַרשאלטן דא-זיין:

דו ביסט נישט מער, איך בין נאך אבער,

דאך זיין אזוי איז מער ווי טויט נאך.

דו ברודער פֿון מיין האַנט געפֿאַלן.

דיין אומגליק איז דער טויט געווארן

און מיינער - באלד ס'געבוירן-ווערן.

אזוי געמוזט האט זיין די ענדע:

דען צופֿיל רו געהאט האט הבל

און צופֿיל - טורם, קינ'ס זעלע.

שלאף גוט, אן טרוימן איז דיין שלאפֿן

איין שווערער טרוים וועט זיין מיין וואַכן!

עדה:

אָ הימל, זע, איך גיי אין גלות,

דאך אויף מיין וועג בענטש איך די דערנער,

וואס וועלן מיינע פֿיס פֿאַרבלוטן.

איך בענטש די פיינען אויך, וואס וועלן

מיין בלוט פֿון האַרץ, אויף דעם מזבח

פֿון ליבע, אים א קרבן ברענגן.

איך בענטש די פֿינסטערניש די שטומע,

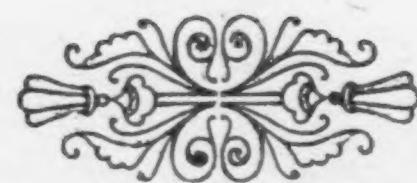
וואס וועט מיין גליק, דאס גליק פֿון אפּגרונט,

איינהילן אין איר שווארצן שלייער.
אָ לייך, דו תענוג פֿון פֿאַרלויר'נע!
אין דיינע טונקלע טיפֿענישן
ליגט שטיל מיין זעליגקייט פֿאַרבארגן.
אָ זייט באגריסט אין צער אַך טיפֿן
איר פיינען פֿון מיין טריבן מארגן.

קין: קום, עדה, ס'ליכט איז אונדז צו פיינטלעך;
עס וועט די נאכט אונדז זיין מער פֿריינטלעך.
דורך לייך נאר גייען אונדזרע וועגן!
אָ קום! שוין גייט די נאכט אנטקעגן.
זיי גייען אפ.

מערץ, 1918,

1426

1109

- 6.06.

WL N 1426

125.

F. GARFINKIEL.

Wyd.

Przekleństwo

Poemat dramatyczny

Łódź, w maju 1923.

Druk. B. Sztrowajsa, w Łodzi Cegielniana № 51.